

SLOVENSKI NAROD

izdaja vsak dan popoldne, izvenredne številke in priložnice. — Inzerati do 20 petih urst & Dn 2, do 100 urst & Dn 2.50, od 100 do 200 urst & Dn 3, večji inzerati peti vrsta Dn 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod celja mesečno v Jugoslaviji Dn 12, — za tuceststvo Dn 25. — Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR Stronmayerjeva 2b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 25. — CELJE: celjsko uredništvo: Stronmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kosova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Ženevska diplomacija v zagati:

Abesinski cesar meša račune

Kljub pritisku velesil abesinski cesar ne popušta in terja od Društva narodov svojo pravico — Spor pride pred haško mednarodno sodišče

Ženeva, 23. septembra. AA. Havas: Sredi je bilo skoraj gotovo, da bo skupščina DN na svoji današnji seji morala sklepati o usodi abesinske delegacije. Odbor pravnikov je sredi izdelal vprašanja, ki bodo poslana mednarodnemu razsodišču v Haag, če je negus še vedno pooblaščen, da lahko da pooblastilo neki delegaciji, da zastopa Abesinijo na mednarodnih sestankih. Ni se odločeno, če bo to vprašanje poslal v Haag svet DN ali pa plenum skupščine DN. Plenum se bo moral tudi izjaviti o tem, ali naj abesinska delegacija še ostane v skupščini DN do odločitve sodišča v Haagu.

Poostritev položaja zaradi negusovega prihoda

Pariz, 23. septembra. o. Glede razvoja dogodkov v Ženevi prevladuje v pariskih političnih in diplomatskih krogih velik pesimizem. Zaradi nenadnega prihoda negusa v Ženevo se je položaj zelo poslabšal. Polslužbeni »Petit Parisien« piše, da negušev sklep glede pritombe na haško razsodišče nima smisla, ker ne gre več za pravi spor, marveč za gotova dejstva. Negus je zapustil svojo državo ter pobegnil z državno imovino v inozemstvo in je torej sam zapustil prestol ter se odrekel vladarstvom. Njegova delegacija nima druge pravice, kakor da zastopa cesarja kot privatnika, ne pa kot abesinskega vladarja.

Pertinax piše v »Echo de Paris«, da so pravniški priprave, da bo haško sodišče ugodilo pritobi abesinskega cesarja, Musolini pa misli prekrizati njegove račune s tem, da bo se prej zahteval priznanje novega rimskega imperija, s čimer naj bi bila enkrat za vselej likvidirana abesinska afera.

Pertinax čigar informacije potrjuje tudi vedno dobro poučeni »Oeuvres«, se v zvezi s tem bavi tudi s stališčem Rusije v Ženevi. Pri tem ugotavlja, da Litvinov ni več tolikšen optimist, kakor je bil prej, kar je v ženevskih krogih izzvalo splošno začudenje. Pertinax misli, da je to posledica njegovega razočaranja, ker po sklepih francosko-ruskega pakta ni prišlo do pričakovanih dogovorov med obema generalnima štaboma, zastala pa so tudi pogajanja s Češkoslovaško in Rumunijo, kar smatrajo v Moskvi za dokaz, da se te države ne strinjajo več tako v zunanji politiki, kakor so se še pred pol letom. Zaradi tega Litvinov tudi ni več neposredno zainteresiran na sodelovanju Italije v Ženevi kakor so lokarnske države in zaradi tega se tudi ne odloči svojim dosedanjim načelom ter štiti slej ko prej intenzivno abesinije, kar izniva za zapadne velesile vedno večje neoprijetnosti.

Lokarnska konferenca in Italija

Rim, 23. septembra. b. V dobro informiranih krogih so mnjenja, da bo Italija podpirala diplomatske priprave za lokarnsko konferenco le pod pogojem, da se še pred sestankom lokarnskih sil uredi sredozemsko vprašanje. Ureditev tega vprašanja naj bi po italijanskem mnenju predstavljala protikoncepcijo Anglije in Francije za italijansko sodelovanje v vprašanju sklenitve zapadnega pakta, v katerem bi Italija sprejela jamstvene obveze. V tem smislu je dnešni komentator predajo angleške note v Rimu tudi italijanske časopise.

Angleško-francoski dogovor

Pariz, 23. septembra. o. Kakor se je izvedelo iz zanesljivega vira, je bil ob priliki razgovora med Edenom in Blumom dosežen sporazum v naslednjih točkah:

1. Francosko-angleška stremjenja morajo za enkrat ostati omejena na obnovo lokarnske pogodbe.
2. Vprašanje nove konference o razorožitvi naj se takoj spravi na dnevni red.
3. Predlogi o reformi Društva narodov naj se za enkrat odstavijo z dnevnega reda in odgode za nedoločen čas.

Hoare o angleških interesih v Sredozemskem morju

London, 23. septembra. AA. Minister Samuel Hoare se je vrnil s svojega nagostovanja potovanja po Sredozemskem morju. Po povratku je zastopnikom londonskih listov izjavil, da se Velika Britanija nikakor ne namerava odreči svojim

postojankam v Sredozemskem morju. Mnoga tehtna vprašanja zahtevajo, da ohrani Velika Britanija v tem delu sveta svoje sedanje mesto. Upoštevati je treba predvsem to, da vodijo čez Sredozemsko morje najvažnejše prometne ceste angleškega cesarstva. Velika Britanija ne ograža nikogar, pač pa kažejo gotovi članki italijanskega časopisa popolno nepoznanje ciljev in pobud angleške politike na Sredozemskem morju. Angleška politika v tem morju se glede svojega bistva ni prav nič izpremenila. Veliki Britaniji je do prija-

telstva vseh sredozemskih držav, obenem pa skrbi tudi za svojo varnost.

Rickett se boji za svoje milijone

Pariz, 23. septembra. AA. V zvezi z odhodom znanega finančnika Ricketta v Ženevo mislijo v tukajšnjih bančnih krogih, da bo skušal Rickett rešiti v soglasju s cesarjem Selassijem svoje osebne poslovne interese v Abesiniji.

9.000 mrtvih

Krvoločne borbe v Španiji — Nečloveški pokol pri Makedi, ki so jo vladne čete brez odpora izpraznile

Talavera, 23. septembra. AA. Posebni Havasov dopisnik poroča: Makeda je bila zavzeta v naglem tempu. Kolona Castelona je ob zori nenadoma naskočila mesto od severa, podprta od letal, ki so nizko leteč obstreljevala nasprotnike s strojnimi. Naskok na mesto se je končal ob 19.30. Branilci so zbežali in strojnice so jih tako pokosile, da njihova trupla pokrivajo vsa okolica v šibovitih 9.000 vladnih borcev, ranjenih rini 2 km. Govori se, da je bilo v bitki pa so našli še 3.000 milicnikov. Pri zasledovanju neprijatelja so uporniški oddelki prišli na severu do Richmonda in na jugu do pred Torijos.

Azana za kapitulacijo?

Rabat, 23. septembra. AA. Havas: Po zadnjih vestih iz Cadixa je oddelek polkovnika Jague napredoval za 55 km od Talavere proti Madridu. Širijo se vesti, da hoče predsednik republike Azana izročiti Madrid nacionalistom. Temu se protivi Largo Caballero, ki trdi, da ima vlada dovolj sredstev, da odbije nacionaliste.

Vladna poročila

Madrid, 23. septembra. AA. Havas: Notranje ministrstvo objavlja: Na severozadnji fronti je bil izvršen napad na upornike pri Oviudu. Neprijatelj se je moral umakniti. Na aragonski fronti so vladne čete napredovale za 4 km proti Huesci. Uporniki so imeli velike izgube. Zapolnili so jim mnogo materijala. Na fronti pri Guadarrami so bili izvršeni napadi na prednje oddelke upornikov. Pri Talaveri in Santa Olalia so nacionalistične kolone napadale, podprte od svojega letalstva. Napadi so se ponesrečili in vladne čete so s velikim navdušenjem odbile neprijatelja.

Položaj vladnih čet se je pri Toledu poslabšal. Uporniki v Alcazarju so popoldne morali zapustiti položaje izven Alcazarja in so se morali umakniti v podzemlje. V kletih Alcazarja so našli še 200 ton žita. Vladne čete so zasedle veliko cisterno in stundence. Uporniki so se divje branili in metali posebno granate in bombe. Vladne čete so zajele osrednje poslopje. Zdi se, da so bile izgube upornikov večje nego izgube vladnih čet.

Poročila upornikov

Caserez, 23. septembra. AA. Štab generala Franca uradno objavlja, da so nacionalisti zavzeli mesto Torijos, ki ni daleč od Toleda. Vladne čete so pustile na bojišču 80 mrtvih Nacionalistov so mnogo vojakov ujeli. Na andaluški fronti so nacionalisti sestrelili dvoje letal.

Tenerifa, 23. septembra. AA. Tukajšnji radio objavlja, da je letalstvo generala Mole zopet metalo letake na Santander in Bilbao, naj se mesti predada do 25. t.m. Nacionalistično letalstvo je v Asturiji bombardiralo štab vladnih čet v Sama del Angeru.

Alcazar v plamenih

Toledo, 23. septembra. AA. Reuter: Bombardiranje Alcazarja se je včeraj nadaljevalo. Topništvo je svoje streljanje podvojilo. Samo zadnji stolp še ni porušen. Milicniki so včeraj zopet obilili zgradbo s petrolejem in bencinom in nato zažgali. Požar je trajal več ur.

Potopljene vojne ladje

London, 23. septembra. AA. Havas: Po vestih iz Sevilje so nacionalistična letala

potopila križarko »Libertad« in vladno podmornico »D 6«.

30.000 Senegalcev v Španiji?

London, 23. septembra. AA. Havas: Neki londonski list je objavil vest, da je bilo 30.000 Senegalcev poslanih na špansko mejo španskega Maroka. Francosko veleposlanstvo je takoj zanikalo vest, češ, da je brez podlage.

Francosko-španska meja zaprta

Perpignan, 23. septembra. b. Zaradi incidentov, ki so se pripetili v Puigcerdi in zaradi čimdalje bolj pogostih prehodov španskih milicnikov na francoska tla, je prefekt vzhodnih Pirenejev odredil naj ostane francoska meja proti Španiji med krajema Porteilles Blanches in Pic de Dorria do nadaljnjega zaprta.

Poostritev cenzure

Pariz, 23. septembra. o. Madridska vlada je uvedla sedaj najstrožjo cenzuro za pisma, telefonska in brzojavna poročila vseh v Španiji bivačih inozemskih novinarjev. Inozemski novinarji bodo smeli odsej telefonirati samo v posebej za to določeni centrali, kjer bodo morali izročiti tudi vsa pisma in brzojavna poročila, katerim bo moral biti priložen španski prevod.

Obleganje Huesce

Barcelona, 23. septembra. AA. Katalonski vojni minister polkovnik Sandino poroča, da so vladne čete v srednjem odseku aragonske fronte odbile več sridnih napadov uporniške posadke v Huesci. Vladne čete so se umaknile za nekaj metrov samo v odseku blizu duševne bolnišnice. Vladno letalstvo je obstreljevalo sovražne postojanke.

Uporniška letala zopet nad Madridom

Tenerifa, 23. septembra. AA. Včeraj je 25 letal metalo letake nad Madrid, v katerem se prebivalstvo poziva, naj se preda, ker se bo kmalu začel koncentrični napad na Madrid. Letaki pravijo, da po zadnjih uspehih nacionalistične čete lahko v nekaj dneh prodrejo v Madrid.

Nizozemski poslanik odpoklican

Haag, 23. septembra. b. Nizozemska vlada je odpoklicala svojega poslanika dr. Flaesa v Madridu. Poslanik je baje že zapustil Madrid. Vzrok odpoklica je spor, ki je nastal med poslanikom in madridsko vlado zaradi kršitve eksteritorialnosti holandskega poslanstva.

Tudi Urugvaj

Buenos Aires, 23. septembra. AA. Urugvajska vlada je danes sklenila prekiniti vse zveze z madridsko vlado in sicer zaradi usmrtnih, ki so bile izvršene zadnje dni, pri katerih so bile umorjene tudi tri sestre urugvajskega podkonzula. Urugvajska vlada je zapovedala osebju svojega poslanstva v Madridu, da naj takoj zapre prostore poslanstva in da naj takoj zapusti Španijo.

Borzna poročila.

Cari, 23. septembra. Beograd 7. Pariz 20.2125. London 15.535. New York 307. Bruselj 51.95. Milan 24.15. Amsterdam 207.75. Berlin 123.30. Dunaj 56.70. Praga 12.60. Varšava 57.80. Bukarešta 25.6.

Kako bodo urejeni kmečki dolгови

Glavne določbe nove uredbe, o kateri bo jutri sklepal ministrski svet

Beograd, 23. septembra. r. Jutri se sestane ministrski svet, da definitivno odobri novo uredbo o ureditvi kmečkih dolgov in kmečke zaštite. Uredba bo takoj nato objavljena in stopi v veljavo s 1. oktobrom. Glavne določbe nove uredbe so:

Uredba o likvidaciji kmečkih dolgov nastalih pred 20. aprilom 1932. Obseg pojma kmečkega dolga bo deloma nekoliko spremenjen. Za kmečke dolge se ne bodo smatrali dolgi, ki so nastali na podlagi blagovnega kredita in ne presegajo 500 Din, kakor tudi ne stari blagovni dolgi, ki so nastali že pred 20. oktobrom 1930 in niso bili pretvorjeni v menične dolge. Nadalje se za kmečke dolge ne bodo smatrali dolgi, ki so nastali na podlagi podedovanja. Kakor doslej, ne bodo določbe uredbe veljale za kmečke dolge pri Narodni banki, Državni hipotekarni banki in Privilegirani agrarni banki. Ti zavodi pa lahko v svoji pristojnosti izdajo odredbe o olajševah dolžnikom, za katere bi sicer veljala uredba o kmečkih dolgovih. V ta namen bo ustanovljen pri Privilegirani agrarni banki poseben fond, v katerega se bodo stekali dohodki od državne razredne loterije, vrhu tega bo država votirala vsako leto 5 milijonov Din iz državnega proračuna.

Banke, samoupravne hranilnice, zadrage in zadrugne zveze prenesejo vse svoje kmečke terjatve na Privilegirano agrarno banko, ki bo na račun države prevzela ureditev in likvidacijo teh dolgov. Privilegirana agrarna banka bo denarnim zavodom 50% cediniranih terjatev priznala na tekočem računu. PAB bo izplačala denarnim zavodom teh 50% kmečkih dolgov v 14 letih v enakih letnih obrokih, obrestoval pa jih bo po 3% letno. Nadalje bodo dobili denarni zavodi za 25 odstotkov odstopljenih terjatev od Privilegirane agrarne banke državne šodstotne obveznice, ki se bodo amortizirale v 20 letih. Zadnjih 25% bo moral utrpeti denarni zavod iz svojih sredstev. Če pa te izgube zavodu ne bo mogoče odpisati iz sredstev rezervnega fonda in polovice glavnice, tedaj bo znesek odpisa,

ki bo presegal rezervni fond in polovico glavnice povrnila država zavodu prav tako v državnih obveznicah. Obresti, ki so nastale pred 20. aprilom 1932, se pristojejo k vsoti dolga in se upoštevajo tudi pri znižanju dolga.

Oni posestniki, ki imajo nad 75 ha zemljske posesti bodo odplačali svoje dolge na naslednji način: Vsota dolga se deli s številom hektarov. Ako pride na 1 ha več kakor 3000 Din dolga, potem se odplača dolg v 15 letih, če pride na 1 ha 1000 do 3 tisoč Din dolga se plača dolg v 10 letih, v obeh primerih pa plača 4,5 odst. obresti.

Dolgi do 25.000 Din se bodo kmetu odpisali na polovico. Dolgi nad 25.000 Din pa se bodo le deloma odpisali glede na imovinsko stanje dolžnika. Znižanje teh dolgov ne bo smelo biti večje nego 30 odst. Dolžniki, katerih dolgi presegajo polovico vrednosti posestva, pa bodo lahko zahtevali, da se jim znižajo dolgi prav tako na polovico. Kmetje bodo morali dolge plačevati Privilegirani agrarni banki. Kakor rečeno, se bo odpis nanašal tudi na obresti pred 20. aprilom 1932. Kasnejše obresti do 15. novembra 1936 pa ne bodo zmanjšane in se bodo v celoti priznale denarnemu zavodu na tekočem računu pri Privilegirani agrarni banki in jih bodo morali kmečki dolžniki plačati Privilegirani agrarni banki.

Dolgi nasproti privatnim osebom bodo urejeni takole: Trgovcem in obrtnikom bodo morali zaščiteni kmečki dolžniki odplačati blagovne dolge brez odpisa v 12 letih, toda tudi brez obresti. Prvi obrok zapade 15. novembra t. l. Kmečki dolgi nasproti drugim privatnim upnikom pa se znižajo za 50 odst., preostalih 50 odst. pa bodo morali kmetje plačati v 12 letih z 1 odst. obresti.

Ker bo Privilegirana agrarna banka prevzela le kmečke dolge od denarnih zavodov, bodo kmetje dolžniki odplačevali Privilegirani agrarni banki le dolge, ki se jih prej imeli pri denarnih zavodih, privatnikom pa bodo morali dolge odplačati neposredno.

Rim ne zaupa Berlinu

Göbbelsov obisk v Atenah je izzval v Rimu dvome v iskrenost nemškega prijateljstva

Rim, 23. septembra. o. Italijanski tisk posveča bivanju nemškega propagandnega ministra Göbbelsa v Atenah največjo pozornost. »Popolo d'Italia« poroča, da je bila srednja Evropa že od nekdaj in je tudi še sedaj cilj Hitlerjeve politike. V Rimu smatrajo, da je za Nemčijo za vzpostavitev shtov z Mako antanto in Balkansko zvezo sedaj zelo ugoden čas. Nemčija se pri tem ne omejuje zgolj na politično aktivnost, marveč pripisuje še večjo važnost

gospodarskim zadevam, ker lahko na ta način še mnogo bolj utrdi svoj politični vpliv. V Berlinu se pri tem ne omejuje mnogo na to, da prodiranje Nemčije v srednjo Evropo in na Balkan škoduje italijanskim interesom. Italijanski tisk zaradi tega ne prikriva nezadovoljstva rimskih krogov sprito politike Nemčije in belazi z dokajšnjim nezadovoljstvom tudi potovanja nemških ministrov po državah srednje Evrope in Balkana.

Tihotapstvo orožja iz Belgije v Španijo

Španski agentom so pomagali belgijski socialisti — Oblasti so zaplenile cel parnik orožja

Bruselj, 23. septembra. z. Pred dnevi so našli aktovko, ki jo je izgubil španski vojaški ataše v Bruslju. V aktovki so bili razni dokumenti, iz katerih je bilo razvidno, da je organiziral velikopotezno tihotapstvo orožja iz Belgije v Španijo. Podrobnejša preiskava je ugotovila, da sploh ni vojaškega atašea s tem imenom, marveč da gre za nekega novinarja po imenu

Huerta, ki je zaupnik madridske vlade. Pri organizaciji nabav orožja in prevoza v Španijo mu je pomagal generalni tajnik belgijske socialistične stranke Devign. Oblasti so zaplenile parnik »Raymond«, ki ga je najel neki socialistični občinski odbornik Ostenda. Na parniku so zaplenile oblasti 15 ton strojne, pušk in municije.

Preki sod v Palestini

London, 23. septembra. AA. Reuter: Na včerajšnji seji vlade je bilo sklenjeno, da se uvede preki sod v Palestini koncem tega tedna.

Upor na francoskem parniku

Buenos Aires, 23. septembra. AA. DNB: Semkaj so prišli radiogrami, da je na francoskem parniku »Belle Ile« izbruhnila vstaja.

Bolezen Titulesca

Saint Moritz, 23. septembra. AA. Havas: Zdravniki, ki zdravijo Titulesca, sredi niso objavili nobenega poročila. Bolnik je popolne nekoliko počival in zavil več hrane kot običajno. Njegovo stanje je stacionarno.

Obramba proti komunizmu v Belgiji

Bruselj, 23. septembra. AA. Včerajšnja seja vlade je trajala 4 ure. Pravosodni minister je poročal o bišnih preiskavah, ki so bile izvedene po vsej Belgiji na zahtevo državnih tožilev. Isti minister je predložil tudi celo vrsto odredb, kako bi bilo treba zavarovati red in mir v Belgiji. Izbran je bil vladin pododbor, v katerem sta dva socialistična in katoliška ministra, predseduje mu pa liberalec, pravosodni minister.

Avstrija straži z uvedbo obvezne milice

Dunaj, 22. septembra. b. Zvezni podkanclar Baar v Baarenfels je pri manevrih prostovoljne domovinske fronte izjavil, da bo Avstrija v primeru, da se prostovoljstvo v domovinski fronti ne bo obneslo, uvedla obvezno službovanje tudi v milici.

Najlepša koncertna dvorana v Ljubljani

Ljubljana je dobila res prave koncertne dvorane, kakršne smo najbolj pogrešali

Ljubljana, 23. septembra.

Pred meseci smo poročali v splošnih obirih o velikih adaptacijah delih v poslojpu Filharmonične družbe, ko prav za prav ni bilo več niti stare dvorane, nova je pa bila samo še na načrtih. Zato si tedaj še nismo upali zapisati, da bo preurejena filharmonična dvorana najlepša dvorana v Ljubljani. Zdaj, ko se že pripravljajo na njeno otvoritev, saj bo v petek zvečer že začel igrati kino, pa nas vprav veže dolžnost, da to povemo. Vendar pri tej velikopotezni preureditvi ne gre samo za lepoto, čeprav je lepota tudi izredno važen činitelj pri takšnih adaptacijah. Največji pomen adaptacije je v tem, da je Ljubljana dobila res pravo koncertno dvorano, kakršno smo najbolj pogrešali.

Bistveno pri preizidavi velike dvorane je, da so jo podaljšali na Hribarjevo nabrežje; s podaljškom je dvorana dobila prostor za velik koncertni oder in lahek dostop nanj. Oder je tako velik, da bodo v dvorani lahko prirejali največje koncerte. Ko bo v dvorani koncert, ne bo imel več nihče vtisa, da je v dvorani kino. Občinstva ne bo več motilo belo projekcijsko platno, ki je v stari dvorani stalo na odru, zavzemalo precej prostora in zelo motilo s svojo belino in ogromnim želim okvirjem. Projekcijsko platno bo v novi dvorani pri koncertih skrito v posebni votlini, ki ima lep arhitektonski okvir. Ko se bo platno dvignilo, se bo pokazal v ospredju projekt novih koncertnih orgel, ki jih bo dvorana najbrž dobila že maja prihodnjega leta, ko bo od 9. do 17. slovenski glasbeni festival. Izredno pomembna kulturna prireditev. V enem

skani ter se povsed poznata oko in roka nadarjenega arhitekta ing. Platnerja. Ne smemo seveda misliti, da je arhitekt kaj izumetničil ter pokvaril prejšnji renesančni slog. Ostal je prvotni slog tudi v barvah, a mračnosti ni več. Odstarjena je tudi navlaka, ki je preobteževala dvorano. Dvorana bo odale uporabljiva prav tako pridne ni kakor umetni svetlobi, kar je njena velika pridobitev. Električna razsvetljava je pa še posebno krasna. Zarnice so prav tako skrite za vencem pod stropom. kakor so bile doslej, vendar je luč pri tej indirektni svetlobi še posebno prijetna, božajoča najbrž zaradi zlato rumenega stropa. Strop je povsem nov in nihče bi ne mogel uganiti, da je arhitekt naredil tako krasen strop iz heraklitnih plošč! Razen indirektno svetlobe ima dvorana tudi direktno, in sicer je pod stropom 48 žarnic. Posebnost je razsvetljava odra. Nad njim so montirani posebni konstruirani žarometi, tako skriti, da jih občinstvo ne opazi in da ne morejo nikogar motiti.

Pravi vtis o lepoti in praktični urejenosti velike dvorane pa boste dobili šele, ko si jo boste sami ogledali. Ko pa govorimo o pomembnih pridobitvah preizidave, je težko presoditi ali je nosilje več pridobilo s preurejeno veliko dvorano ali s povsem novo tako zvano malo dvorano. Ime male dvorane ni točno, kajti ta dvorana je okrog 20 m dolga. Ljubljana je izredno pogrešala baš takšno dvorano sredi mesta za manjše koncerte in zlasti za predavanja. Nova dvorana v resnici nudi vse. Ima 154 sedežev in zvišeno odrišče za stojalce za 130. poslušalcev. Razen tega ima tudi pri-

Iz Celja

—c Dve nesreči in napač. V noči od nedelje na ponedeljek je trčil 88letni dšinar Franc Leber iz Velike Piročice na cesti v Veliki Piročici s kolesom v nekoga drugega kolesarja in padel tako nesrečno, da mu je poškodovala 14letnega sina delavke Avgusta Matjaža s Ceste na Dobrovo v Celju in mu smečkala vse prste na levi roki. V ponedeljek je neki čevljarški pomočnik pri delu srgal v 16letnega čevljarškega vajenca Ivana Šturma v Celju plo in ga hudo poškodoval po desni roki. Poškodovanci se adravajo v celjski bolnišnici.

—c Razmere na delavskem trgu. Pri celjski borzi dela se je od 11. do 20. t. m. na 257 prijavilo 391 brezposelnih (po večini odpadlih Westnovi delavci in delavke), dele je bil ponujen za 40 oseb, posredovan je bilo izvršenih 19, odpotovalo je 13, odpadlo pa 53 oseb. Dne 20. t. m. sta ostala v evidenci 402 brezposelna (264 moških in 138 žensk) nasproti 187 (160 moških in 27 žensk) dne 10. t. m. Delo dobijo: 3 čevljarji po 2 slikarja in poljska delavca, 1 mizarški vajenec, 1 pekovski pomočnik, več zidarjev, 11 služkinj, 3 kuharice in 2 solariči.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Četrtek, 24. septembra: Za narodov blagor. Premierski abonma.

Četrtek, 24. septembra: Za narodov blagor. Petek, 25. septembra: Zaprt.

Red A.

Sobota, 26. septembra: Matija Gubec. Premierski abonma.

Nedelja, 27. septembra: Pod to goro zeleno. Opereta. Izven. Cene od 36 Din navzdol.

—c Dramska sezona 1936-37 se bo otvorila v četrtek 24. septembra s Cankarjevo igr

— Smrt pod vozom. 21. t. m. sta Janez Rupariti (po domače vrtni Carov) in Retij in njegov 16letni sin Franc, poljala krle iz gozda od Kolna. Ko sta zavila pri dragar, skem pokopališču navdol, je hotel France odspred akotiti na oje, pri tem se je pa menda spotaknil ob volovsko vprego in

padel pod kolo, ki mu je strlo preni kol. Čez dobrih 10 minut je izdihnil.

— Občinske volitve. 11. oktobra bomo imeli občinske volitve. Postavljeni bosta dve kandidati listi, in sicer France Bartol s Hriha na list JRZ, in Bartol France iz Travnika na Mačkovi listi.

Nemški baron in njegov pes

V ljubljanskem hotelu sta večerjala in psu so morali privezati servieto okrog vratu, ker drugače ni hotel jesti

Ljubljana, 23. septembra.

V neki ljubljanski večji hotel je prišel te dni boljši, starejši gospod s spremstvom. Spremljevalec je bil srednje velik pes, izredno skrbno negovan. Tujec je pristopil k vratarji loži in zahteval sobo z dvema posteljama in sicer eno zase, drugo pa za psa. Vratar ga je čudno pogledal, misleč, da ni dobro slišal. Ko pa je gospod, ki je govoril nemško, ponovil svojo zahtevo v precej energičnem tonu, je vratar molče pomolil tujcu sprejemno polo. Komaj je vratar prebral izpolnjeno polo, se je globoko priklonil, kajti nova gosla nista bila vsakdanja. Eleganten gospod je bil mož plave krvi — grof. Tudi pes je bil potomec slavni prednikov, kajti na sprejemni poli je stalo črno na belom, da sliši pes na ime Harry z opombo »mit altam Stamm- baum.«

Oba plemenita tujca sta odšla v sobo. Kmalu je v sobi pozvonilo — gospod je zahteval sobarico: pripravite kopal in prinesite krtčo. Ko je bilo vse lepo pripravljeno, je grof izročil sobarici psa, češ naj ga skopje in počee. Sobarica se je v začetku nekoliko upirala, ko je pa pes s starim rodovnikom zarenčal, je naglo izpolnila zahtevo.

V hotelu je med tem služinčad že zvedela, da imajo v gosteh pravega nemškega grofa. Kmalu se je tujec s svojim štirino gim spremljevalcem prikazal v hotelski restavraciji in sedel k prazni mizi ter za-

hteval jedilni list. Izbral je najprej zase, nato pa še za psa: najprej juho, za njo pa še pečenko in močnato jed. Gostje ki so bili ta čas v restavraciji, so radovedno gledali čudnega tujca, ki se je zdaj za zdaj nagnil k svojem kosmatemu sosedu in mu nekaj pripovedoval. Štirinožec je bistroumno pogledal svojega gospodarja in skočil na stol ter se zvedavo ozrl po družbi Medtem je natakak prinasel naročeno večerjo. Čeprav je pes močno zavijal z očesi in mu je celo iz plemenitega gobca zdrnila po rodovniškem telesu debela slina, se vendar ni dotaknil jedi. »Kje pa je servietta?« se je obrnil grof na natakakja. »Harry se prej ne bo dotaknil jedi.« Šele, ko je natakak lastnoročno privezal servieto psu okoli vratu, je Harry sledil zgledu plemenitega gospodarja in z vidno slastjo med glasnim cmokanjem popsalil najprej juho, nato pa še pečenko in končno tudi močnato jed. Plemiš je lepo obrišal s servieto, si prižgal smotko in s stoianstveno odšel na kratek sprehod.

Brez komentarja.

merih ljubljanske direkcija. Ker je zaposlitev uslužbencev v njenem območju daleč nad povprečnostjo, je upravičeno prizadevanje, da se poveča stavež osebja za toliko, da bi delali uslužbenci po sistemu osemurnega delovnika ali letno po 2.200 ur. To bo pa mogoče le če se zaposli v območju ljubljanske direkcije okoli 2.000 uslužbencev več, celotni stavež pri direkciji se mora povečati od 9.900 na okroglih 11 tisoč 300 uslužbencev. To bi pomenilo okrog 40.000.000 izdatkov letno. Toda železnice ljubljanske direkcije so visoko aktivne, tako, da to ne more biti ovira.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 23. septembra katoličani; To- kla

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Zaprt
Kino Ideal: Vrag na konju
Kino Sloga: Živim in ljubim
Kino Siska: Ali Baba in 40 razbojnikov
Chu-Chin-Chow
Kino Union: Zeleni demoni
Kino Moste: Frankensteinova nevesta
Kino Kodeljevo: Zaprt

DEBUTNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Ba- hovec, Kongresni trg 12, in Nada Kom- tar, Vič-Tržaška cesta.

Radioprogram

Četrtek, 24. sept.

12: Pesmi donskih kozakov (plošče). — 12.45: Poročila, vreme. — 13: Čas, sporad, obvestila. — 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah naročnikov). — 14: Vreme, borza. — 18: Kmečki trio, vmesne vloške poje g. Svetozar Banovec. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Sokolstvo in socialni pokret (Mar- ko Sabljic) — Beograd. — 19.50: Pesmi Josephine Bakerjeve (plošče). — 20.10: Slo- venščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kola- rič). — 20.30: Oktet Ljubljanskega Zvona. — 21.15: Čajkovsky: VI. simf. or. iz Bosto- na; dirig.: Sergej Kusevicki. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.20: Instru- mentalni dueti: Sodelujeta gg. Antunovič in Haršlag.

Vsem v občinsko pisarno. Danes ponudi je bilo vločeno v občinsko pisarno na Dobravi. Neznani talovi so odnesli pisalni stroj znamke »Adler«, razne občinske stampljke, iz blagajne pa ves denar. K sreči je bilo le nekaj drobiža, skupno okrog 200 Din. Talovi so brez sledu izginiti.

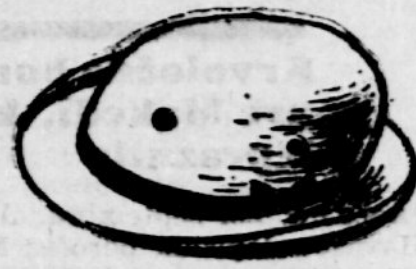
Dokument naših dni in našega življenja!

Najboljši in najduhovitejši film ženjalnega umetnika!

Charlie Chaplin: Moderni časi

PRIDE!

Pride v kino Union!

tednu bodo tedaj priredili 14 velikih koncertov in najbrž tudi orgelski koncert. Glas- bena matica se že zelo skrbno pripravlja na to prireditev. Orgle bodo velike koncert ne, in že zaradi njih bo imela dvorana po- sebno vrednost.

Druga velika pridobitev prezklane dvo- rane je tudi balkon, ki ima 8 lož z 32 sede- ži in 154 bačonskih, zelo udobnih sedežev, postavljenih tako, da se nudi s slehernega prostora na projekcijsko platno najlepši po- gled, pa tudi na podaljšani koncertni oder. Koncertni oder se lahko podaljša do 7,5 m globine in bo večletni obsegal 90 kvadr. m površine, to se pravi, da bo zavzemal površine za srednje veliko vilo, da vam nekoliko ponazorimo njegovo razsežnost. Vsen sedežev je v dvorani pri kino pred- stavi nad 800, iz česar prav lahko razviditi, da je dvorana mnogo pridobila po prezida- vi tudi na svoji uporabnosti. Pri koncertih bo 620 sedežev, manje zaradi podaljšane- ga koncertnega odra. Sedeži bodo razme- ščeni tako, da se križajo; sedeži v vsaki drugi vrsti so sredi med dvema in dvema sedetema sprednje vrste. Tako gledalec gledalec nič ne moti pri filmu, čeprav ima klubok na glavi.

Slaba stran stare dvorane je bila tudi, da ni imela primernih garderob. V prezida- ni dvorani je tudi to vprašanje idealno re- šeno in garderobe so znatno večje.

Povsem preurejena je veža z glavnim vhodom. Srednja vrata bodo ostala zaprta in vhod bo pri obeh stranskih vratih. Blagajni, ki bosta stalno poslovali obe, bosta nasproti vhodov. Po potrebi bodo poslova- le tudi 4 blagajne.

Vsi prostori so zelo okusno slikani in ple-

meren koncertni oder s koncertnim klavir- jem, predavateljski pult in stikalne pripra- ve za sklopičeni in druge projekcijske apa- rate. Steno nad odrom krasi velika San- tova oljna slika, ki je najbrž edinstvena pri nas po svoji velikosti. Vendar ne smete misliti, da je zaradi razsežnosti slike kaj trpela njena umetniška vrednost. Na sliki je okrog 40 portretov slovenskih sklada- teljev iz začetka dobe in sedanjosti. Slika bi lahko imenovali: Glasbena Matica in njen skladateljski krog. Posebej moramo naglasiti, da je dvorana primerna za vse prireditve in tudi za razstave, pač pred- vsem zaradi svetlobe; ima velika okna, ki gledajo na Kongresni trg. Pozabiti tudi ne smemo, da imata obe dvorani posebni ka- bini za radio prenose, da bo prenos vselej nemoten in čist.

Trdno upamo, da bo ostala akustika ve- like dvorane za koncerte ohranjena, za filmske predstave pa bo nedvomno še celo izboljšana. Arhitektova zamisel glede akus- tike je posebna obloga stropa. Kmalu se bo izkazalo, če je akustična tudi nova manjša dvorana, in sicer bo že 1. oktobra koncert, ko bodo izvajali same slovenske skladbe; sodelovali bodo pevci, vokalni kvartet, godalni orkester violinist itd., da bodo lahko vsestransko preskušali akus- tiko. Velika dvorana pa bo »skršena« tudi v začetku meseca, in sicer bodo izvajali veliki Lisztov oratorij Kristus.

Notranja dela bodo do petka povsem končana. Zidarskih del zunaj pa se najbrž letos ne bodo lotili, kar je v nekem pogle- du tudi boljše, predvsem zato, da se bo zi- dovje dobro presušilo in da ne bo nobene nevarnosti, da bi omet pozimi zmrznil, če bi še ne bil dovolj suh.

»Za narodov blagor«, ki predstavlja politi- no satiro prilagojeno se vsaki dobi, ter ob- tožuje v njej voditelje, ki trgujejo z »naro- dovim blagom«. Režiser ing. arh. Bojan Stupica je vnesel v delo nekatere realneje novosti. Predstava bo za premierski abo- ma.

Shakespearejev »Kralj Lear« z g. Levar- jem v naslovni vlogi bo druga predstava tekoče sezone. V glavnih vlogah bodo na- stopili gg.: Gregorin, Lipah, Skrbinec, Jan in Debevec, glavne ženske vloge bodo igra- le dame: Saričeva, Mira Danilova in Boltar- jeva. Režiser g. C. Debevec.

V soboto 26. septembra se bo igrala kot otvoritvena predstava v operi Risto Savi- nova opera »Matija Gubec« v režiji prof. Sesta z g. R. Primožičem v glavni partiji. Nadalje sodelujejo gg.: Betetto, Zupan, Petrovič, Franc, Janko, Kolacio, Gorski, Se- kula, Hvastija, Kristjančič in Burger, ter dami Ribičeva in Kogejeva. Predstava se bo vrnila za premierski abonma.

Iz Loškega potoka

— Napad iz zasede. V nedeljo sta se pozno ponoči vrata iz Retij preko hriba France Bartol iz Travnika in Ivan Vesel iz Srednje vasi, bivša priista JNS, ki sta se zadnji čas prelevila v mačkove. Na Hri- bu pa so ju iz zasede napadli fantje, naj- brž politični nasprotniki in ju prelepi- a polent. Nazadnje pa so še Franceta Bartola vrgli pod 2 m visoko škarko. Oba sta do- bila precejšnje telesne poškodbe, tako da sta morala k zdravniku.

Sporazum v tekstilni industriji

Izenačenje mezd in zvišanje istih v podjetjih, kjer je bilo doslej delavstvo slabše plačano

Ljubljana, 23. septembra.

Včeraj je končno prišlo do sporazuma med zastopniki tekstilnih podjetij in de- lavstva. Ker so se pogajanja zadnje čase precej zavlekla so se nekateri še vedno bali, da ne bo še tako kmalu sklenjen sporazum, zato je večerjša odločitev na- šla najboljši odmev v javnosti in nedvom- no bo sporazum pozdravilo tudi delavstvo, čeprav je morda kdo pričakoval več od njega.

Osnutek kolektivne pogodbe je izdelal Centralni tarifni odbor tekstilnega delav- stva predvsem po češkem vzorcu in drugih modernih kolektivnih pogodbah. Naglasiti je treba, da so splošne določbe kolektivne pogodbe, ki jo danes podpisujejo, še boljše za delavstvo kakor v kolektivni pogodbi češkega tekstilnega delavstva. Kakšna je pogodba glede na mezno tarifo, pa zdaj še ne moremo presoditi, dokler nimamo v rokah končno redigiranega teksta. V sploš- nem prevladuje prepričanje, da je dose- žen z novo pogodbo lep uspeh, zlasti za- radi tega, ker so se meze med posamez- nimi podjetji precej izenačile ter dvignile v podjetjih, kjer je bilo delavstvo doslej slabše plačano.

Ne smemo pa zlasti posebiti, da je uspeh sporazuma še v tem, da je sploh prišlo do njega po izredno ostrem sporu in hudih zapletitvah. Priznati moramo, da je bilo

na obeh straneh kljub vsem dogodkom vendar še mnogo uvidenosti iz zadržano- sti. Neobjektivni bi bili, če bi ne priznali, da so bili delavski zastopniki, predvsem Centralni tarifni odbor, taktični in poirto- valni. Pomisliti je treba, da so pogajanja trajala nad mesec dni in da so vsi udele- ženci pogajanj morali premagati precej ve- lik živčni napor ter da ni bilo lahko vedno obdržati hladno kri ter mirno razsodnost. Na eni strani je bilo delavstvo, ki je ho- telo s povsem drugačno taktiko doseči sklenitev kolektivne pogodbe, kakor nje- govci pooblašteni zastopniki, na drugi stra- ni pa delodajalci in delavsko zastopstvo. Bile so torej prav za prav tri stranke.

Nedvomno bi prišlo do sporazuma že zdavnaj prej in morda bi trajala pogajanja največ do 14 dni, če bi bilo delavstvo disciplinirano in bi se pokoravalo svojemu zastopstvu. Zato je v resnici uspeh, da je do sporazuma sploh prišlo, kajti prav lahko bi se vse razdro in med delavstvom ter njegovim zastopstvom, kakor med podjetji bi zasajal nepremostljiv prepad. Doseženi sporazum bo nedvomno koristil splošnosti, saj gre za okrog 14.000 delav- cov, ki predstavljajo veliko kupno moč. Upamo pa tudi, da bodo urojenе razmere v naši tekstilni industriji vplivale vzpored- noma tudi na ureditev razmer v drugih pokrajinah.

F

Umri in zapustil nas je naš oče

ANTON JUG

DIREKTOR ŽENSKE REALNE GIMNAZIJE

Vsi sorodniki, prijatelji in znanci, ki ste ga poznali, ohranite ga v lepem spominu.

Pogreb bo v sredo, dne 23. septembra ob 4. uri iz mrtvašnice na Viču na isto pokopališče.

Maša zadušnica za pokojnim se bo brala v frančiškanski cerkvi v četrtek, dne 24. septembra ob 7. uri zjutraj.

LJUBLJANA, dne 22. septembra 1936.

ŽALUJOČI OSTALI.

DNEVNE VESTI

— Uspeh slovenskih planinskih fotoamaterjev. Mednarodna unija planinskih druženj, ki ima sedež v Ženevi in katere članica je Zveza planinskih društev Jugoslavije, ki jo vodi po svojih članih Slovensko planinsko društvo, je priredila od 22. 8. do 2. 9. t. l. ob priliki letošnjega kongresa Unije v Ženevi mednarodno foto razstavo planinskih slik, posnetkov foto-amaterjev, ki so morali biti člani planinskih društev. Zveza planinskih društev kraljevine Jugoslavije je poslala na mednarodno foto razstavo 41 posnetkov: Slovensko planinsko društvo samo je predložilo 31 slik naših najboljših foto-amaterjev ter so bile vse slike od dokaj stroge žirije v Ženevi surejete na razstavo. Mednarodni forum je s tem dal največje priznanje našim planincem-fotoamaterjem. V posebni dvorani so bile nameščene krasne slike z naših planin. Člani SPD so prispevali kar najlepše posnetke, tako med drugimi g. Skerle Janko svojo znano, prvovrstno sliko severne Triglavske stene, prof. Ravnik Janko izbrane motive z Bohinjskega jezera, Tavčar Ivan izborni posnetek Jalovca, Planinšek Egon svojo »Planinskem vestniku« z objavljeno sliko »Jutro na Vrščici«, Krašovec Franc tipičen motiv z naših gorskih krajev, Kavčič Ivan prvovrstni posnetek Triglava, dr. Kajzelj Vladimir zimski posnetek iz okolice Triglavskih jezer, dr. Pretnar motiv s Prespanjskega jezera. Vse slike slovenskih foto-amaterjev so zbudile med zbranimi delegati številnih inozemskih planinskih organizacij mnogo občudovanja. Našim planincem je treba čestitati k lepemu uspehu. Lepoto naših slik in naše gorske pokrajine je še posebej pri sprejemu delegatov omenil zastopnik mestn. županstva v Ženevi.

— 14.000 Čehoslovakov je bilo letos na naši rivijeri. V Split je prispel zastopnik praškega turističnega urada Čedok Lama-rie, ki bo imel več konferenc z zastopniki naših turističnih in hotelirskih organizacij zaradi zboljšanja turističnega zveza med našo državo in Čehoslovaško. Čedok je poslal letos s posebnimi vlaki na naš Jadranski 14 tisoč letoviščarjev. Lahko bi jih pa poslal še več, če bi se izkoristili tudi čas pred sezono in po nji. Prihodnje leto bo imel Čedok svoje zastopnike v vseh večjih mestih Hrvatskega Primorja in Dalmacije, pa tudi svojo reklamno službo bo preuredil.

Joan Crawford
lepotica in ideal današnje mladine
v prekrasni družabni drami
ŽIVIM IN LJUBIM
Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri.
Kino Sloga, tel. 27-30

— Zagrebško gledališče je že dobilo posojilo. Po dolgi poizvedbi je centrala državne Hipotekarne banke pristala na to, da izplača njena podružnica v Zagrebu banki upravi 13 in pol milijona Din za končno sanacijo zagrebškega gledališča. Ta denar se bo porabil v prvi vrsti za plačilo gledaliških dolgov, zaostalih honorarjev članom, za popravila poslopja itd.

— Jesen se je začela. Danes je po kalendarju začetek jeseni. Vreme pa še ne kaže na jesen, ker je za konec septembra še izredno toplo tako, da se ljudje že kopljejo in solnijo.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
v Šiški, telefon 33-87
V sredo in četrtek ob 8. uri
Film orientalske razkošnosti
in lepote
ALI BABA IN 40 RAZBOJNIKOV
CHU-CHIN-CHOW
Ana May-Wong in Fritz Kortner.
V soboto:
»ZVEZDNI UTRINKI«

— Od medveda se učite higijene. Za posnemanje sicer ne priporočamo medveda Marka v živalskem parku ob Lattermanovem drevoredu, niti za zgled snage, pač pa njegovega malega severnoameriškega sorodnika rakuna, ki mu Nemci pravijo Waschbär, ker vsi hrano in sate natančno opere, predno jih pohrusta. Zanimiva, jазbecu podobna živalca se popolnoma vdomači in se prav dobro počuti tudi na naših vrtovih. Kakor kužek se igra in teka za gospodarijem. Peljate otroke v živalski park pogledat to priljubljeno žival, ki je tudi koristna zaradi izvrstnega krzna, a svojim nagonom za snago in higieno pa spodbudna zlasti deci. Operite grozdje in osnažite sadje, kakor prtikavi medved rakun, predno ga zavijete!

— Razpisano je mesto zdravnika OUDZ v Hrastniku. Rok za vložitev prošnje je do 3. oktobra. Mesto je stalno in ima zdravniško pravico do pokojnine.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 77. z dne 23. t. m. objavlja uredbu o prilagoditvi predpisov, ki veljajo v območju apelacijskih sodišč v Zagrebu, Ljubljani in Splitu o postopku v zakonskih pravnih pred rednih sodišč. novemu grajanemu pravdnemu postopniku, razglas o razpisu rednih volitev občinskih odborov za občine v dravski banovini, odločbo o izpremembi naziva »Banovinske veleposlatve Ponočice« v »Banovinska zveščanka Ponočice« pri Litiji, odločbo o preložitvi sejm. obzorne Begunje. srez Logatec in razne objave banske uprave o pobiranju občinskih davščin v občini Zusem.

— Napravite večalje svoj! družini! Najprimernejši in najcenejši knjižni dar so Vodnikove knjige, ker vam za bori 20 Din nudijo obilo duhovnega užitka in sodebne izobrazbe.

— Razpisane službe banovinskih cestarjev. Kraljevska banska uprava dravske banovine razpisuje na osnovi § 31. zakona o banaki upravi v območju ereskega cestnega odbora Kočevje tri službena mesta banovinskih cestarjev, in sicer na sledečih cestnih progah: 1) banovinska cesta I. reda št. 9 od km 18.622 do km 23.063, 2) banovinska cesta II. reda št. 165 od km 18. do km 25.960, 3) banovinska cesta II. reda št. 171 od km 23.000 do km 29.000. Prosilci za ta mesta morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2. uredba o službenih razmerjih državnih cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 15. oktobra pri sreskem cestnem odboru v Kočevju.

— Končno je zmaga zdrava pamet. Laško kot letovišče in zdravilišče bi moralo že od vsega začetka uživati ugodnosti po § 11 potniške tarife, ki določa, da imajo gostje polovično vozno na državnih železnih. Človek bi mislil, da se asmo po sebi umevno, da spada Laško med letoviške kraje, toda treba je bilo mnogo prizadevanja, da se je na merodajnem mestu to dokazalo. Generalna direkcija državnih železnic se je bila postavila na stališče, da uživa vožno olajšavo samo oni gostje, ki stanujejo v zdraviliškem domu v Laškem, vsi drugi stanujoči po hotelih ali pri privatnih hišah, pa naj bi te ugodnosti ne živili. Zveza za tujski promet v Sloveniji je seveda takoj posredovala in končno je generalna direkcija državnih železnic odredila, da živijo pravico do vozne olajšave vsi gostje v Laškem ne glede na to kje stanujejo.

25. septembra

to je v petek ob 20. uri, svečana

Vse, kar more človeško srce osrečiti in navdušiti: lepota in ljubezen, humor in sentimentalnost, glasa in pisa, romantika in napetost — vse to je v obliki meri zapadeno v tej edinstveni filmski umetnini!

Manufakturnih trgovin je veliko

toda samo ena je

»manufaktura« k. d.

Postrežba, kakovost blaga in cene to dokazi, da to ni naključje. Mostal trg 17.

straže. Udeležil se je kravega spopada pri Ual-Ualu, kjer je padlo okrog 100 domatinov, ki so se borili pod italijansko zastavo. Ta epopad je dal Italiji povod za okupacijo Abesinije.

— Marije Gerškove se pokopali. Smrt Marije Gerškove v morju pri Šibeniku je vedno ni pozabljena. Ker se ni oglašal noben njen sorodnik, je polietia v Šibeniku odredila, da so jo pokopali, ker je njeno truplo se razpadlo.

njeja Italijani odpeljali v Somalijo, kjer je moral biti vedno v prvih vrstah obmejne straže.

iz Ljubljane

—lj Jubilejna sadna in vrtna razstava na Viču. Mnogim ljubiteljem vrto ni znano, da je priredila v teh dneh sadjarska podružnica na Viču izredno uspešno razstavo sadja, površine in cvetlje v meštanski šoli na Viču, ob priliki proslave 10 let njenega obstoja. Agilni podružnični odbor je številno članstvo tako zainteresiral za prireditve, da dela čast vsem, ki so količjak doprinesli do tega velikega uspeha. Iz strokovne, poštenega vidika mora vsakdo, ki si je razstavo ogledal, krasoto sadja, zelenjady in cvetlice, pohvaliti. Mnogi strokovnjaki so se izredno laasko izrazili o tej lepi razstavi. Na men razstave je prikazali posestnikom vrto, katere vrste sadja, zelenjady ter najlepših cvetlice se daje uspešno s primerno nego in oskrbo gojiti v viškem okolišu.

OTVORITEV ELITNEGA KINA MATICE

v popolnoma prenovljeni, preurejeni in razkošno opremljeni dvorani Filharmonične družbe. Predvajala se bo večno lepa in melodiozna opereta mojstra MILLOCKERJA

DIJAK PROSJAK

Sodelujejo: Carola Höhn, Marika Röck, Fritz Kampers, Ida Wüst in najznamenitejši holandski tenorist Johannes Heesters.

Jugoslovanska kratna predstava tega filma bo v Ljubljani v Elitnem kinu Matič!

Naj navedemo nekaj sort, ki so sares vzbujale pozornost, od jabolk: Jakob Lebel, lord Suffield, Landsberška reneta, anli (Janežovo jabolko), bellefleur, Gdanski robač, Dama-sion, Bismark, Baumanova in Kaseleka reneta, Bojkovo jabolko, Ontario, bobovec; od hrusk: Hardijevka, dr. Lucius, kongresovka, Viljamovka, Blumenbachovka, Druardovka, pastorjevka, klerko, Dilovka. Predalci bi nas vedlo, ako bi navedli vse vrste prekrasne zelenjave in razstavljenih cvetlice. Odbor je poskrbel tudi za predvajanje. Tako je imel izredno obiskano in zelo poučno predavanje e skriptični slikami tajnik Kmetijske družbe g. Kofol, v tork zvečer ob 7. uri. Slike je predvalj g. Lenard iz St. Vida. H koncu se je vrtil razgovor tudi o lokalnem sadnem sortimentu, najpriporočljivejših sort za okoliše.

—lj Tlakovanje Askerčeve ceste je zdaj največje cestno delo v Ljubljani. Delo je v prvem mesecu dobro napredovalo. Askerčeva cesta, ki bo asfaltirana, je skoraj pol kilometra dolga. Približno na polovici dolžine ceste so že utrdili teren in položili kamenite temelje. Zdjaj se polagajo robniki in danes bodo najbrž že začeli betonirati podlago za asfalt. Zaposlenih je okrog 70 delavcev, domačinov. Podjetje upa, da bodo betonska dela končana pred zimo. Tudi tlakovanje, odnosno prekopavanje Cojzove ceste se bo najbrž pričelo še letos, če bo vreme ugodno.

—lj Vid vaših oči si obvarujete je z optično čistimi brušnimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu. Izprašan optik, Stari trg 9. Ljubljana

PREMIERA senzacionalnega in velopetega filma, izdelanega v režiji

ŽELEZNI DEMONI

Sybilla Schmitz, Walter Frank, Walter Janssen.

—lj Dežnik se je našel na Prulah. Vprašati Sv. Jakoba trg 8-II. levo.

—lj Film »Frankensteinova nevesta« v kinu Moste. Pravi, da je film »Frankensteinova nevesta« najgrozotnejši, da mora imeti človek krepke zdravice, da ga lahko gleda. In to je res. Nobena beseda bi ne mogla povedati in nobna roka napisati tega, kar vidimo na filmskem platnu, kjer se nam kaže umeten človek, ki dobi nevesto. Kdor hoče preizkusiti svoje živce pojde v kino Moste, kjer je še danes in jutri na epopreu film »Frankensteinova nevesta«. Predstave so ob 18.30 in 20.30.

—lj Uprava Hubadove župe vabi vse člane upravnega in artističnega odbora na zelo važno sejo jutri 24. t. m. ob 18. uri v poslopju Glasbene Matice (soba št. 6).

—lj Izobraževalni in učni tečaji Trgovskega društva »Mercur« v Ljubljani. Trgovsko društvo »Mercur« priredi počeni z oktobrom večerne izobraževalne tečaje ob delavnikih v času od 19. do 21. ure. Tečaji bodo za slovensko stenografijo ter začetni in nadaljevalni tečaj za laščino in nemščino. Prijave v društveni pisarni, Trgovski dom, prišljite, od 8. do 14. ure. Opozorjamo na koristnost teh tečajev, ki so poceni vsem zainteresentom na razpolago.

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

HARRY PIELA

Borba fantasta v carstvu tehnike: Borba človeka s strojem-robotom!

Kino Union, tel. 22-21

svoje šale in zabava malo in veliko. Tudi dve mali opici, rezus imenovani, skrbita, da v živalskem vrtu nikdar ni dolgčas in je zlasti ob njuni kletki vedno polno meha.

— Avtoizletni: Trst, Gorica—Trst, enodnevni — Brzovjak: Beograd—Oplenac, (kraljev grob). — Rim—Neapelj, 12 dni po Italiji. Pojasnila zastoj, Uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova 1.

Iz Maribora

— Novi gledališki abonenti, ki doslej je niso labrali sedežev. Ker je gled. blagajna do danes hranila lanskim abonentom dose-danje sedeže, lahko od jutri, srede 23. t. m. naprej izberejo sedeže, kolikor jih je na razpolago. Ker je povpraševanje dokajšnje in se otvori v sredi prihodnjega tedna sezona, je v interesu vsakogar, ki si želi boljše sedež, da se pobriga za abonma čimprej. — Gled. uprava nudi letos 22 prireditve, 14 dramskih, 7 glasbenih predstav ter en koncert za sedem zaporednih mesečnih obrok, ki so zelo nizki (od 9 Din navzgor). Pripominjamo, da so obroki celo v dobrih ložah tako nizki, da si lahko abonma omleli vsakdo, kaj šele gmočno bolje situirani sloj, ki jih gledališče razen nekaj častnih izjem pogreša med abonentu.

— Otvoritev dramske sezone bo prihod-nji četrtek. Otvoritvena predstava bo znana ruska umetnina »Živi mrtvec«, globoka drama, ki jo je napisal znameniti pisatelj L. Tolstoj. Režijo vodi glavni režiser J. Kovič, glavne vloge igrajo Kraljeva, Raabergjeva, Nakrat in Gorinšek. Ostale vidnejše vloge igrajo Zakraskova, Starčeva, Savinova, Grom, J. Kovič in P. Kovič. Sicer pa je zaposlen še ves gledališki ansambl ter zbor.

— Na vseslovenskem zdravniškem kongre-su, ki se je pred dnevi vršil v Sofiji, je zaslopal zdravniško društvo v Mariboru po-slovedoči podpredsednik g. dr. Rudolf Kač.

— Dva velika požara v Slov. goricah. Po-seslnici Geri Zorc v Vanetinih v Slov. goricah je ogenj popolnoma uničil gospodar-ako poslopje, orodje in seno. Škoda znaša okoli 30.000 Din. Prav tako je pogorela vi-ničarija posestnice Marije Podgorškove v Cerkevniku pri Sv. Trojici v Slov. goricah ter znaša škoda nad 20.000 Din.

— Krav pretep. Preteklo noč sta se pre-pirali dve skupini fantov v Tomšičevem dre-voredu. Iz prepira je nastal kmalu pretep, v katerem so zadobili Jožef Janček, Walter Koje in Ivan Guštin precejšnje poškodbe na glavah. Pretep je končal šele, ko je neki pasant oddal štiri strele v zrak in tako pri-krical stražnika. Ranjence so prepeljali v bolnišico, storilci pa so pobegnili proti Pi-ramidi.

— Slikarska razstava v Selnici ob Dravi. Prihodno nedeljo 27. septembra bo otvorje-na slikarska razstava tamkajšnjega doma-tna Lojza Sušmelja, slušatelja zagrebške umetnostne akademije. Slikar bo razstavil okoli 60 svojih del.

— Poizkus samomora. Včeraj dopoldne si je hotel vzeiti življenje tekstilna delavka Marija P. v Primorski ulici 10, s tem, da je popila precejšnjo količino silda. Poklicani reševalci so jo odpeljali takoj v bolnišico, kjer so ji izpraznili želodec in rešili živ-ljenje. Vzrok poizkusa samomora ni točno znan.

— Avto je je zvrnil v cestni jarek. Vče-raj zvečer je na Koroski cesti blizu gostil-ne Merdusa zadel avtomobil, ki ga je vodila neka dama, v prodajalno kruha Františko Lukman tako močno, da je padla v cestni jarek in zadobila pri tem hude poškodbe na glavi. Nezavestno so prepeljali takoj v bolnišico. Številka avta je bila zapisana in policija ima slučaj v preiskavi.

MALI OGLASI

Beseda 50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din

prekljci
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE
in gramofone bivše trvdke A. Raaberg, dobiti po rasprodaj-nih cenah. Dalmatinova 10. Pečnik. 2452

HOLANDSKE CVETNE GOMLJE

bijacni, tulipanov, narcia, kro-kusov itd. nudi Sever & Komp. Ljubljana. Zahtevajte cenik! 48 R.

DALMATINSKE SMOKVE
za jelo, okusno, letojnje nudi po 5 Din kg Sever & Komp. Ljubljana 48 R.

GOSTILNA

najlepša točka ljubljanske pe-riferije, se odda ali prodaj; po-treben kapital 20—50 tisoč Din. Dobor zaslužek. 2487

PSIHO-GRAFOLOG

Felika Globočnik v Ljubljani, hotel »Ston« soba št. 63. Spre-jema ob vsakem času tudi zve-čer. Dela na strogo znanstveni podlagi. Ostane do 28. t. m.

Vzorec pošlje brezplačno

»Radiocana«, Zagreb

Dukljaninova 1.

DOPISI

Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

GOSPODIČNA
e srednjeveliko izobrazba, brez sredstev želi primernega zape-ajenja ali pa samo resnega po-znanstva z značajnim od 30—40 let starim državnim uradni-štem. Ponudbe pod »Poštana in rosnac«. 2486

Narodna tiskarna

LJUBLJANA

KNAFLJEVA

5

IZVRŠUJE VSA

TISKARSKA

DELA

TER SE

PRIPOROČA

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

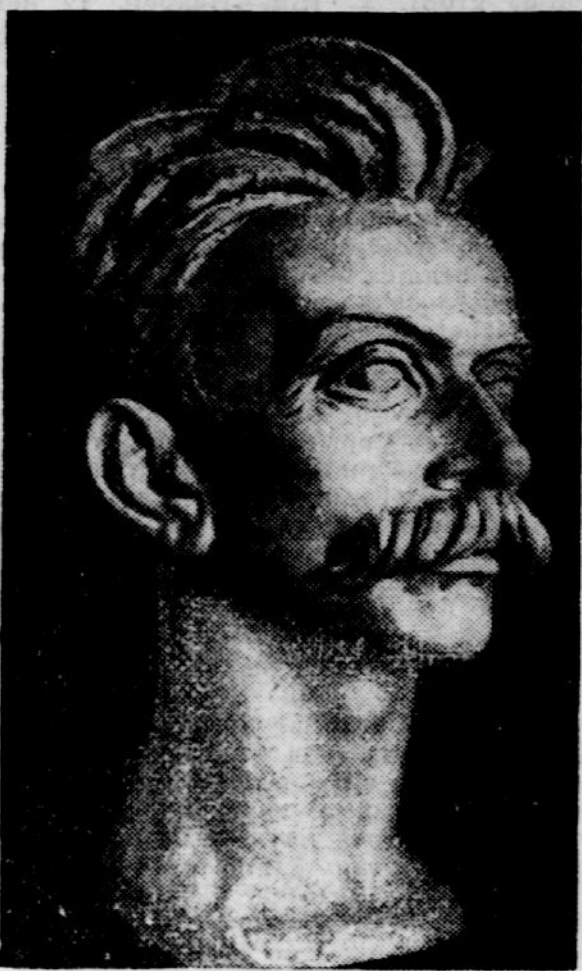
Ivan Cankar: Za narodov blagor

Iz razgovora z režiserjem ing. arh. Bojanom Stupico

Ljubljana, 23. septembra.

O nobenem slovenskem pisatelju se ni toliko pisalo, polemiziralo in ga skušalo tako različno tolmačiti na nebroj načinov, kakor baš Cankarja. Njegova dramatska dela so široko polje, na katerem so se poskušali mnogi režiserji z rešitvijo problema: kakšen stil zahtevajo Cankarjeve igre?

Sočnost in sodobnost njegovih del je prenesla vse stile: realističnega, naturalističnega, neorealističnega, simbolističnega, grotesknega in kar izvira še pavst iz teh.

Razumljivo je, da producira vsaka doba svoj stil. Vsi, kar smo jih doživeli na odru pri najrazličnejših predstavah, so bili izraz svoje dobe in režiserjeve osebnosti. Kaj pa je bistvo teatra in interpretacija posameznih predstav? Režiserjevo gledanje

nanje in njegov način, kako jih tolmači gledalcu. Če bi vsi režiserji enako režirali isto predstavo, bi si jo pač vsak samo enkrat ogledal. To, kar dela teater vedno mlad in neizčrpen, pa so različna gledanja režiserjev in različna pojmovanja posameznih vlog.

Stupica je naš najmlajši režiser. Znanje so mu domala vse Cankarjeve predstave iz povojnega časa pri nas, in baš te, ki jo je zdaj režiral — ni videl. To se mi zdi vredno poudariti, da bo vsem jasno, da je zajemal popolnoma samo iz sebe in ni imel za svoje delo nobenega starega vzora. Skušal se je približati bistvu Cankarjeve politične satire s študijem o tem, pod kakšnim vplivom je bila napisana, kajti brez dvoma je viden vpliv tujih svetovnih dramatikov na tem Cankarjevem delu.

Stupica predstavlja najmlajšo režisersko generacijo, ki gleda življenje čim realneje z ono noto nove stvarnosti, ki nam približa dinamiko umetnine, in z začimbo življenjske neobhodnega humorja, s katero skuša preiti tragiko in simbolizem.

V Cankarjevih delih so pogosto scene, ki so jih doslej tolmačili simbolistično, ker so učinkovale neživljenjsko. Stupica je smatral, da jih je potrebno razrešiti na naraven način. Poleg tega se nahajajo v Cankarju ostri kontrasti komike in tragike; Stupica jih je skušal nivoizirati; komiko je na diskreten način omejil, tragiko pa je skušal omiliti s stalno noto humorja, ki preveva vse delo. Romantična in sentimentalna mesta, ki se čujejo danes nekoliko patetično, so črtana, ne da bi bilo delo bistveno okrnjeno.

Novo v Stupicevi inscenaciji je to, da nastopa »narod« v začetku in na koncu igre vidno, (doslej ga je bilo samo čuti za kulisami). Ulica pred dr. Grozdovo hišo je mišljena v orkestru tako, da je občinstvo v parterju soudeleženo kot gledalec s ceste in nima samo pogleda na voditelja naroda, temveč tudi na narod sam. S tem je odstranjena enostranost dogajanja in delo zadobi z učinkovitim nastopom naroda v dveh ekstremnih srečanjih z voditeljem, novo noto.

V Stupicevi režiji podprži Cankar ogledalo pred Slovence; toda ne s tragično ali mesijansko gesto, temveč z grenko nora-vostjo in uporom ljudstva, zoper voditelje, ki kupčujejo z »narodovim blagrom«.

M. S. eva.

Čike pobirajo po mestu

Posledice dragega tobaka in obubožanosti nižjih slojev

Ljubljana, 23. septembra.

Kadilski strast in visoke cene tobakom izdelkom na eni strani, na drugi strani pa obubožanost brezposelnih, je prisilila mnoge siromake k pobiranju odpadkov cigar in cigaret ali »čikov« po ulicah, trgih, pred gledališči, kin, hoteli in na smetiščih. Iz higienskih ozirov je treba to obojati, toda čuvati ljudskega zdravja so brez moči, ker še ni pravilnika, ki bi zabranjeval melanje čikov po tleh, monopoliska uprava pa je pri tobaku že itak prišla na svoj račun. Čike pobirajo kadilci, ki nimajo denarja za drage monopolizirane izdelke. Kajenje je luksuz, kajti kilogram najslabšega cigaretnega tobaka stane danes 150 Din. K tobaku potrebni papirčki pa so tudi dragi in jih trafike brez tobaka niti prodajati ne smejo.

Ti kadilci si pomagajo s časopisnim papirjem, ki sicer ne diši prijetno, toda strast premagava vse nedostatke. Pogosto vidiš na ulici v tla kroče ljudi in to so loveci za čiki. Pridni pobiraleci vsajajo ob svitu in obletajo že ob zori vse drevede, trge in ulice. Zelo na polu so jim čestiti pometači. Po biranje je mnogo uspešnejše zgodaj zjutraj in v začetku meseca so čiki mnogo večji, kakor proti koncu meseca. Tudi konkurenca je med pobiralci. Pred hotelskim vzhodomsto je vedno čedno oblečen mož in se ozira zdaj na ulico, zdaj predse na tla. Pri njegovih nogah leži lep čik; mož čaka ugodne prilike, da ga neopazno pobere. Sram ga je in boji se, da bi ga kdo ne videl. Pa glej, smole: nekdo se približa, sune z noge čik, da odleti in ga hladnokrvno pobere.

Tudi ženske se pešajo s tem poslom, menda za to, da se jim prikupijo. Ali ni le po, ko skrbna žena servira svojemu možu namesto male južine zbirko čikov in jo mož hvaležno potropija po rami? Koliko dobrega tiči vseh zavrnjenih čikov. Razvila se je tudi trgovina s čiki, ki niso vse znane prave trgovine, ko se nisi poznali denarja. Nabiralec, ki ni kadilec, pač pa žveči tobak, pobira čike cigar in cigaret, drugi je kadilec in pobira tudi obe vrsti čikov. Ta dva si potem čike zamenjata tako, da dobi čik

kar cigare, kadilec pa cigarete. Čiki cigar so baje prav dobri za žvečenje, ker vsebujejo mnogo nikotina. V gramozni jami na Poljanah, kamor odlagajo smeti iz mesta, brskajo po smeteh otroci in iščejo čike, menda za očeta. Vmes dobe tudi kako nagrado, ki ga kar na mestu s slastjo povzijejo. Siromaki so iz bližnje barake in ne vedo, kakšni nevarnosti za zdravje se izpostavljajo. Obsojanja vredno je, da starši puste brskati otroke po tej bacilozni nesnagi. Skrajno nehygienično je tudi da postopajo pobirajo v šolskem dreveredu odprte mearske stojnice za lučenje čikov in po stojnicah posedajo in se pogosto slišijo sumljivi glasovi izpod njih, drugi dan pa polagajo tja mesarji meso. Stojnice bi morale biti zaprte, kadar se ne prodaja meso.

Po morda najbolj sodb pobiralec čikov so najslabši čiki v Monte Carlu pod Tivolijem, kar je razumljivo, ker se tam ehajajo vpo-kojenci, ki svoje cigare in cigarete iz varč-nosti do kraja izrabijo in se prav nič ne ozirajo na »otrpine« v kadilski strasti. Smeti iz kavarne »Evropce« stalno prebrska pri-le-ten možakar in izbira dragocene čike, ki jih potem doma luči in predela v nove ciga-rete. Zelo dovzetni za čike so jetniki, ki pa se morajo, oropani svobode, omejiti le na justično palačo in še tu jih pride v poštev le omejeno število, ki so zaposleni pri či-ščenju. Ko se vrnejo v svoje celice, je prvo vprašanje sojetnikov, ako so prinesli kaj čikov. Tu je še po čikih od čikov veliko po-šlenje. Mesarji sicer ne slovijo posebno po svoji rahlostnosti, ali zgodilo se je, da se je boljše oblečen mož pred za njim gredočim mesarjem sklonil in pobral kar dva čika. Ko je mesar to videl, se mu je milo storilo pri srcu in je ponudil možu cigareto, ob-enem pa ga je pozval, naj vrže čika proč. Mož je ubogal dobrosrčnega mesarja, ven-dar pa se je kmalu vrnil in čika pobral.

Čiki so torej zelo iskana življenjska po-treščina obubožanih kadilcev. Hygieia pa se nad tem opravičeno zgraža.

Z mednarodne razstave psov v Ljubljani

Naši domači in ilirski ovčarji prav nič ne zaostajajo za redkimi inozemskimi pasmami psov. To smo videli zlasti v nedeljo na veliki mednarodni razstavi psov na tekmi »Dama s psom«, kjer je vzbudila posebno pozornost ga. Ljubisava Grošljeva s svojim že večkrat odlikovanim psom.

19.000 kilometrov po zraku

Sovjetska Rusija vodi v polarnih raziskavanjih in osvajanju arktičnih krajev

13. septembra je priletelo na moskovsko letališče letalo SSSR N-208, na katerem sta pilot Sigmund Levanevski in krmar kapitan Viktor Levčenko preletela 19.000 km dolgo pot iz Amerike v Evropo. 5. avgusta sta se dvignila v Los Angelesu, 15. avgusta sta preletela zahrbno Behringovo ožino med Aljasko in severovzhodnim delom Sovjetske Rusije, 2. septembra sta bila že v Krasnojarsku, kjer sta zamenjala čolnike pod letalom s kole-si in se pripravila za zaključni polet do Moskve. V neprestani borbi z naravnimi elementi sta prebijala drzna letala zred-no težko pot ter zbirala bogato aerološko in aeronavigacijsko gradivo.

Levčenko

Krmar letala, kapitan Levčenko je po-vedal kratko o nevarnem poletu čez po-larne kraje tole:

»Na poletu nad Kanado in Aljasko sva ubirala ravno pot in se orientirala izključ-no po aparatih. Najtežja in najnevarnejša ovira na tej poti je bila megla. Nad Kanado in Aljasko je zakrivala megla gore, skalnato morsko obalo, doline rek in me-sta. Navigacijske naprave letala so nama omogočale leteti na slepo srečo. Mogla sva dolgo leteti nad oblaki brez zveze z zem-ljo in pri tem sva bila brez skrbi, da le-tiva prav.

Šele nedavno je preletel človek Rokavski preliv in to je bila prava senzacija. Naši piloti so pa pokazali zadnja leta človeštvu primere poguma in spretnosti. Zato ni ču-da, da iščejo baš sovjetski letalci najkraj-še poti med Evropo in Ameriko. Te poti vodijo nad ogromno ledeno pustolino, nad Severnim ledenim oceanom. Splošno se priznava, da vodi Sovjetska Rusija v po-larnih raziskavanjih in osvajanju arktič-nih krajev. Naša država je vzgajila mnogo pogumnih letalcev, naša industrija je dala vzorna letala, sposobna za polete na veli-ke daljave. Prvi korak v tej smeri je bil polet Čkalova, Bajdukova in Beljakova, ki

so preleteli 9.000 km dolgo progo, ne da bi se spustili na tla. Mislim, da mora biti drugi korak otvoritev najkrajše zračne proge med Sovjetsko Rusijo in Ameriko nad severnim ledenim oceanom. Po naj-nem mnenju mora voditi ta proga nad se-vernimi otoki ameriške celine preko sever-nega dela Grönlandije, Spitzbergov in se-vernim delom skandinavskega polotoka. Ta zračna proga bi merila od Moskve do Los Angelesa 9700 km. Midva sva preletela 19.000 km.

Levanovski

Pa tudi proga, po kateri sva letela, je vsestransko udobna in gospodarsko korist-na zlasti za zvezo med Ameriko in Dal-jnim vzhodom. Po našem mnenju bi mora-la voditi zračna pot iz Sovjetske Rusije v Ameriko preko Aljasko, po sovjetskem severu preko Čuhotke k Habarevsku. Tudi

če se bo odprla najkrajša zračna pot pre-ko severnega tečaja, ne bo izgubila svo-jega pomena ta mednarodna severna pro-ga, ki veže Ameriko z Daljnim vzhodom.

Zbirka dovtipov

Belgijski trgovec slovanskega imena Jean Borowski ima svojevrstno zbirko in knjiž-nico, v kateri je nad 30.000 najboljših do-vtipov in šal, zbranih od vseh vetrov. Ce-lih 35 let je zbiral Borowski ta svoj zaklad po vsem svetu, celo po Afriki. Čudno se sliši, da smatra za najboljši del svoje zbir-ke baš divji cvet afriškega humorja, na-mreč pismo nekega domačina, afriškega tr-govca evropski trditi, ki je bil z njo v po-slovnih stikih.

Pisec se pritožuje, da še ni dobil naroč-ne pošiljke mila. V pismu rolni, preklinja trdko in kliče najhujšo kazen na njo do tretjega kolena, obenem pa izraža upanje, da bodo kobilice opustošile njena polja in vrtove. Toda pismo, ki bi lahko služilo za primer afriških psokv, ima svojevrsten za-ključek, nekaj res klasičnega. Na koncu je namreč pripisano: »Pravkar sem našel po-grešno pošiljko mila. Valjala se je pod pultom, Bog vam poplačaj in nikar ne za-merite.«

Modistka

z redom Legije časti

Elegantni Pariz je izgubil eno svojih najmarkantnejših postav. Jeanne Faquin-ova ni bila samo lastnica enega največjih pariških salonov, genijalna risarka osnut-kov, organizatorica in umetnica, temveč je skoraj vse življenje ohranila prestiž kot najelegantnejša Parižanka. Pred leti je za-čela svojo karijero v pariški modni indus-triji kot midnetka in najbrž bi ne bil nih-če vedel, kako velik talent se skriva v lepi glavici pod širokim klobukom, da se ni jel slučajno zanimati zanjo njen gospodar Joseph Faquin, lastnik velikega modnega salona. Priletel mož je za zasnubil in ji kmalu izročil vodstvo podjetja. Za Pariz je bila to velika senzacija in mnogi so pro-rokovali slovesnemu salonu skorajšen konec.

Mlada žena je pa kmalu dokazala, da zna tudi sama ustvarjati modele. Ob koncu preteklega stoletja je veljala za prvo mo-dno umetnico v Parizu. V svojem podjetju je delala od jutra do polnoči, pri tem je pa ohranila duševno svežost dame velikega sveta. V začetku našega stoletja je usta-novila podružnico v Londonu in kmalu je postala skoraj izključna dobaviteljica naj-boljših londonske družbe, plemiške in finančne. Njene nastave za francosko modno industrijo, ki je v narodnem gospo-darstvu Francije odločilnega pomena, je ocenila tudi francoska vlada. Vnel se je hud besedni boj, ko je padel predlog, naj bi dobila šivilja red častne legije. Prezi-dent Poincaré se pa ni bal nobenega odpo-ra in tako je dobila bivaša midnetka naj-višje francosko odlikovanje. Njen družab-ni položaj je bil izražen v njenem drugem zakonu, ko je bila omožena z bivšim fran-coskim poslancom v Petrogradu Noulen-son.

Zafrankoska med oboj

— Ali me razumijo? — vpraša de-likatista?
— Razumijo.
— Kako bi to dokazal?
— Skušaj bi našo v ogenj ali v vodo.
— Ah, odaj pa še vrčim, da me ne lju-bi.
— Kako te da ne?
— Ker bi se potem ne mogla poročiti.
— No... jaz bi... jaz bi storil to po-poroki.

ZAHVALA

Za sočutje in sožalje, ki smo ga bili deležni ob tragi, nenadomestljivi izgubi naše blage, dobre, ljubljene žene, mamice, sestre, tete, nečakinja in svakinje, gospe

VIDE BIBROVE roj. Perhavec

SOPROGE BANCNEGA INSPEKTORJA,

se vsem in vsakomur najtopleje zahvalujemo.

Posebno se zahvalujemo č. duhovščini, č. sestreskemu zboru šla-merjevoga doma, gospodu dr. Vilku Špornu za zdravniško pomoč, ravnateljstvu in uradništvu Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo ter vsem, ki so pokojnico spremlili na njeni zadnji poti v tako lepem številu.

Iskrena hvala vsem darovalcem prelepega cvetja in vsem, ki so nam na kakršenkoli način blazili našo težko bol.

LJUBLJANA, dne 23. septembra 1936.

Globoko žalujoči mož v imenu svojih otrok in ostalega sorodstva.

EMILE GABORIAU.

ZAKONSKI IN NEZAKONSKI SIN

ROMAN.

Odločno Tabaretov glas bi bil moral vzbuditi Noelovo pozornost. Toda advokat se za to ni zme-nil. Ni imel kdaj pomisliti, kaj pomeni ta glas. Od-govoril je torej:

— To vem že tri tedne. Za to odkritje se moram zahvaliti naključju. Imam važne dokaze, toda to so samo moralni dokazi. Edina beseda vdove Le-rougeeve, ena sama njena beseda, pa bi postali odločilni. Te besede ne more več izgovoriti, ker so jo ubili, toda meni jo je povedala. Gospa Gerdy-jeva zdaj vse taji, poznam jo, in če bi ji položili glavo na tla, bi še vedno vse tajala. Moj oče se bo nedvomno obrnil proti meni... Prepričan sem, dokaze imam, toda s tem zločinom je moje prepri-čanje oslabileno, moji dokazi so zdaj tako rekoč enaki ničli.

— Pojasnite mi vse po vrsti, — je dejal po krat-kem razmišljanju Tabaret, — vse, razumete. Stari ljudje znajo včasih dobro svetovati.

— Pred tremi tedni, — je začel Noel pripovedo-vati, — sem potreboval nekaj starih vrednostnih papirjev, pa sem odprl pisalno mizo gospe Gerdy-jeve. Nehote sem brskal po predalčku, od leve in desne so se sipali papirji. Naenkrat sem pa opazil sveženj pisem. Čuden notranji glas me je napotil,

da sem vzel pisma iz predalčka in prečital prvo, ki mi je prišlo v roke:

— Niste storili prav, — je menil Tabaret.

— Naj bo; čital sem torej. Ko sem prečital deset vrstic, sem bil prepričan, da je ta pisma pisal moj oče, čigar imena mi gospa Gerdyjeva navzlic mojim prošnjam nikoli ni hotela izdati. Sami boste razu-meli, kako me je to pretreslo. Pograbil sem sve-ženj, se zaklenil tu v kabinetu in željno prebral vsa pisma od začetka do konca.

— In zato ste zdaj krivo kaznovani, ubogi moj otrok.

— Prav pravite, toda kdo na mojem mestu bi se bil mogel upirati tej izkušnji? Ta pisma so mi trgala srce, v njih sem našel dokaz tega, kar sem vam prav kar povedal.

— Ali ste vsaj obdržali ta pisma?

— Imam jih tu, gospod Tabaret, — je odgovoril Noel, — in ker morate poznati njihovo vsebino, če mi hočete svetovati, vam jih takoj prečitam.

Advokat je odprl predalček pisalne mize, pri-tisnil na nevidno prožino in vzel iz skrivnega manj-šega predalčka sveženj pisem.

— Razumeli boste, dragi moj, da vam prihranim vse brezpomembne podrobnosti, ki so pa vendar glede na celoto važne. Seznanim vas samo s tem, kar se neposredno nanaša na to zadevo.

Tabaret se je udobno zleknil v naslanjaču in na-peto čakal, kaj mu povedo Noelova pisma. Njegov obraz in njegove oči so izdajale nestrno rado-vednost.

Po razvrstitvi, trajajoči dokaj dolgo, je advokat vzel eno pismo in ga začel čitati z glasom, ki se mu je tu pa tam tresel, čeprav je na vse načine skrival svojo razburjenost.

»Moja vroče ljubljena Valerija!«

— Valerija — je pripomnil Noel — to je gospa Gerdyjeva.

— Vem, vem, ne pustite se motiti.

Noel je torej nadaljeval:

»Moja vroče ljubljena Valerija!

Danes je krasen dan. Zgodaj zjutraj sem prejel Tvoje drago pismo. Pokril sem ga s poljubi, stokrat sem ga prečital in zdaj leži na mojem srcu med drugimi pismi. Med čitanjem tega pisma, o mila prijateljica, bi bil kmalu umrl od radosti. Torej se nisi zmotila. Torej je to res? Milostno nebo je slednjič nagradilo našno vročo ljubezen. Imela bova sina.

Dobim sina od svoje oboževane Valerije, njeno živo podobo. Oh, zakaj naju loči tako neizmer-na daljja? Zakaj nimam kril, da bi prišel k Tvojim nogam in Ti padel v naročje izpit najslajšo naslodo? Ne, nikoli nisem tako kakor v tem trenutku pre-klinal te usodne zveze, v katero me je prisilila moja neizprosna rodbina, ki se ni dala omečiti mojim solzam. Sovražiti moram to ženo, ki nosi proti moji volji moje ime kot nedolžna žrtev bar-barstva naših roditeljev. In da bo moja bolest popolna, mi je napovedala tudi ona potomca. Kdo bi domel moje gorje, če pomislim na bodočnost teh dveh otrok.

No dete, sin predmeta moje ljubezni, ne bo imelo ne očeta, ne premoženja, kajti zakon, izdan, da po-ganja v obup občutljiva srca, mi brani proglasiti tega otroka za svojega. Toda drugo dete, osovra-žene žene, postane že s samim svojim rojstvom bogato, visokega rodu, obdano z ljubeznijo in spo-štovanjem. Na to grozno krivico ne morem več misliti. Kaj naj si izmislim, da jo popravim? Ne vem, toda prepričan sem, da jo bom popravil. Naj-boljši del mora pripasti toli zaželenemu sinu, naj-dražjemu, najbolj vroče ljubljenu, tako hočem.

— Kdaj je datirano to pismo? — je vprašal oče Tabaret.

— Poglejte, — je odgovoril Noel.

Izročil je pismo Tabaretu, ki je prečital: »Benet-ke, v decembru 1828.«

— Upam, da priznava vso važnost tega prvega pisma, — je dejal advokat, — Zdi se mi kakor nagla razlaga, ugotavljača dejstva. Moj oče, ože-tjen proti svoji volji, obožuje svojo ljubico in so-vraži svojo ženo. Obe sta istočasno noseči in so-gova čustva do obeh otrok, ki prideta na svet, niso zastrta. Ob koncu vidimo skoraj že kliti na-kelep, ki se pozneje ne bo bal uresničiti ga, ne me-neč se za božje in človeške postave.

Začlenjal je skoraj neke vrste obtožnico, toda oče Tabaret ga je zadržal.

— Ni vredno na dolgo in široko govoriti o tem, — je dejal, — saj je itak dovolj jasno. Take stvari mi niso španska vas. Sem kakor navaden porotnik in vendar prav dobro razumem to.